

Roll No. ....

Total Pages : 7

2465/MJ

F-22/2051

FUNCTIONAL MANAGEMENT

Paper–BCH–204

Semester–II

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. What is Management? Why management is know as process? Explain the management process. 10

2465/MJ/1194/W

[P. T. O.

2. Discuss the Taylor’s approach of scientific management in relation to its principles, techniques and benefits. 10
3. “Organising is an important tool to achieve organisational objectives”. Comment. 10
4. “Management minus decision-making is nothing”. Explain this statement. 10

SECTION—B

5. Are tests essential for selecting an employee? Give the various advantages and disadvantages of tests. 10
6. What are the various scope of directing? Discuss. 10
7. Explain the various steps involved in the selection of personnel. 10

2465/MJ/1194/W

2

8. What does innovation mean in Business? What is the process of innovation? Discuss. 10

SECTION—C

9. Write short notes on any 10 of the following : 10×3=30

- (i) Whether management is an activity or a process or both? Clarify.
- (ii) Elton Mayo approach.
- (iii) Organising.
- (iv) Planning.
- (v) Decision-making.
- (vi) Formal and informal organisation.
- (vii) Creativity.
- (viii) Staffing.

(ix) Directing.

(x) Forecasting.

(xi) Contribution of Fayol in management.

(xii) Strategy.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
2. ਨੇਮਾਂ, ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਟੇਅਲਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
3. ‘ਆਯੋਜਨ, ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ। 10
4. ‘ਨਿਰਣੇਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।’ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਿਖੋ। 10

ਭਾਗ—B

5. ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਰਖਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਪਰਖਾਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲਾਭ-ਹਾਨੀਆਂ ਵਿਚਾਰੋ। 10
6. ਨਿਰਦੇਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
7. ਅਮਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿਚਲੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 10
8. ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਆੜਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਆੜਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ 10 ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : $10 \times 3 = 30$
  - (i) ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਕ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹਨ?
  - (ii) ਈਲਟਨ ਮਯੀਓ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- (iii) ਆਯੋਜਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (iv) ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (v) ਨਿਰਣੇਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (vi) ਉਪਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਣਉਪਚਾਰਕ ਸੰਗਠਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- (vii) ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (viii) ਸਟਾਫਿੰਗ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (ix) ਨਿਰਦੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (x) ਪੂਰਵ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
- (xi) ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਫੇਓਲ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਚਾਰੋ।
- (xii) ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?